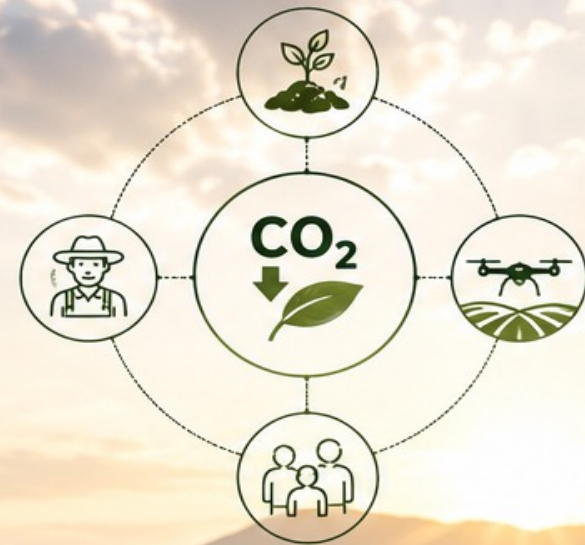

โครงการวิจัยเชิงนโยบายทางด้านการเกษตร

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การผลิตคาร์บอนต่ำ ความภาคภูมิใจในอาชีพ และแนวทางการสืบทอดอาชีพของ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างยั่งยืน

เสนอโดย

กลุ่มพญาหงส์

— วกส. รุ่นที่ 7 —

ข้าวคาร์บอนต่ำ
เพื่อนาคต

ภาคภูมิใจในอาชีพ
สู่คุณค่าที่ยั่งยืน

สืบทอดอาชีพ
สู่รุ่นถัดไป

1. ที่มาและความสำคัญ

ข้าว : พืชเศรษฐกิจหลักของไทย (ปี 2568)

พื้นที่เพาะปลูก

72.60

ล้านไร่

(49.15% ของพื้นที่
เกษตรทั้งหมด)

ผลผลิตรวม

23.39

ล้านตัน

ผลผลิตต่อไร่

478

กิโลกรัม

ส่งออกข้าว
(ม.ค.-ธ.ค. 2568)

7.9

ล้านตัน

มูลค่า 148,204
ล้านบาท

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเกี่ยวข้อง
หลายล้านครัวเรือน

2. สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

สถานการณ์ปัจจุบัน

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของไทย ปี 2565

385.94 MtCO₂e

ภาคการเกษตรปล่อย

68.93 MtCO₂e

ของการปล่อยทั้งหมด

17.86%

ของการปล่อยทั้งหมด

การปลูกข้าวเป็นแหล่งปล่อยมากที่สุดกัตถุในภาคเกษตร

33.89 MtCO₂e

49.16%

ของภาคการเกษตร

เป้าหมายประเทศไทย (COP30)

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

47% ภายในปี 2035

Net Zero
ภายในปี 2050

แหล่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำนาข้าว

กิจกรรม	ประเภท GHG	สัดส่วน	MtCO ₂ e
 การจัดการน้ำ	CH ₄	81.1%	27.48
 การใช้ปุ๋ย	N ₂ O	8.6%	2.91
 เครื่องจักรและน้ำมัน	CO ₂	4.6%	1.55
 จัดการฟางและตอซัง	CH ₄ , N ₂ O, CO ₂	4.7%	1.58

การจัดการน้ำเป็นแหล่งปล่อยหลักของการทำนาข้าว คิดเป็นกว่า 80% ของการปล่อยทั้งหมด

3. แนวทางขับเคลื่อนสู่การผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ

หลักฐานเชิงประจักษ์จากงานวิจัย

1

การจัดการน้ำ เปียกสลับแห้ง (AWD)

ลดการใช้น้ำ

32-52%

ลดการปล่อยมีเทน (CH₄)

เฉลี่ย **49%**

ไม่กระทบต่อผลผลิต

2

การใช้ปุ๋ยตาม ค่าวิเคราะห์ดิน

ต้นทุนการผลิต
ต่ำกว่า

ผลผลิต
สูงกว่า

ปล่อยก๊าซเรือนกระจก

3

การจัดการฟาง และตอซังข้าว

เกษตรกรยังเผาตอซัง

64%

เพราะรวดเร็ว

และประหยัดแรงงาน

กรณีศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ต้นทุนการผลิต

ลดลง **19.39%**

การใช้น้ำ

ลดลง **90%**

การใช้ปุ๋ย

ลดลง **10%**

ผลผลิต

เพิ่มขึ้น **44.5%**

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

เฉลี่ยปีละ **6.7 tCO₂e/ไร่**

(1 tCO₂e = 1000 kgCO₂e)

เปรียบเทียบการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

787.98 kgCO₂e/ไร่

ระบบการผลิตทั่วไป

854.64 kgCO₂e/ไร่

ลดลง **66.66** kgCO₂e/ไร่
(ลด 7.8%)

แนวทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ

สร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ

สนับสนุนเครื่องจักรจัดการฟาง

พัฒนาตลาดรองรับฟางข้าว

ลดการเผา ลด PM_{2.5}
และลดก๊าซเรือนกระจก

ขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ นวัตกรรม และแรงจูงใจ สู่การผลิตข้าวคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับ เกษตรกรผู้ผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ

ผลิตข้าวอย่างยั่งยืน • ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก • เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิต

1

ตรวจวิเคราะห์ดิน

ประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน
เพื่อวางแผนการจัดการ
ปุ๋ยอย่างเหมาะสม

วิเคราะห์ดินอย่างถูกต้อง
เพื่อการจัดการที่แม่นยำ

2

รับเมล็ดพันธุ์ข้าว และจุลินทรีย์ย่อยสลายต่อซัง

ใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี
พร้อมจุลินทรีย์ย่อยสลายต่อซัง
เพื่อเพิ่มธาตุอาหารและลดการเผา

ลดการเผาต่อซัง เพิ่มอินทรีย์วัตถุ
ฟื้นฟูดินอย่างยั่งยืน

3

รับปุ๋ยสั่งตัด ตามค่าวิเคราะห์ดิน

ใช้ปุ๋ยสั่งตัด สูตรที่เหมาะสม
ตามค่าวิเคราะห์ดิน และช่วงเวลา
การใช้ที่เหมาะสม

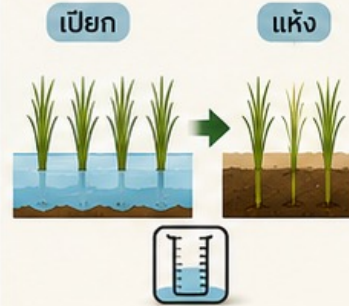

ใช้ปุ๋ยถูกต้อง ถูกเวลา ถูกอัตรา
ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ

4

ทำนาแบบ สลับเปียก-แห้ง (AWD)

บริหารจัดการน้ำแบบเปียก-แห้ง
เพื่อลดการใช้ปุ๋ยและลด
การปล่อยก๊าซมีเทน (CH_4)

ควบคุมน้ำอย่างเหมาะสม
ช่วยลดการปล่อยก๊าซมีเทน (CH_4)
จากนาข้าว

5

ใช้ชีวภัณฑ์ป้องกัน โรคและแมลง

ทดแทนสารเคมีด้วยชีวภัณฑ์
เพื่อความปลอดภัยของเกษตรกร
และสิ่งแวดล้อม

ลดการใช้สารเคมี
ปลอดภัยต่อเกษตรกร
และสิ่งแวดล้อม

6

เก็บเกี่ยวผลผลิต ตามระยะที่กำหนด

เก็บเกี่ยวในระยะเหมาะสม
เพื่อคุณภาพ ผลผลิตดี
และลดการสูญเสีย

ได้ผลผลิตคุณภาพดี
ลดการสูญเสียหลังเก็บเกี่ยว

ผลลัพธ์ของการผลิต
ข้าวคาร์บอนต่ำ

ลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจก

ใช้น้ำอย่างมี
ประสิทธิภาพ

ลดต้นทุน
การผลิต

เพิ่มคุณภาพ
ผลผลิต

สร้างความยั่งยืน
ให้ภาคการเกษตร

มุ่งสู่การผลิตข้าวไทย
ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
และยั่งยืน

Low-Carbon Rice:

จากนโยบายสิ่งแวดล้อม สู่ความมั่นคงของอาชีพชาวนา

“ ถ้าข้าวคาร์บอนต่ำดีต่อโลก แต่เกษตรกรอยู่ไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงก็ไม่ยั่งยืน ”

4. วัตถุประสงค์

1

ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยร่วมถึง
พฤติกรรมกรรมการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ
ของเกษตรกร

2

ศึกษาความตั้งใจและปัจจัยสนับสนุน
ในการสืบทอดอาชีพทำนา
ภายใต้บริบทของการผลิตข้าว
คาร์บอนต่ำ

3

วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และจัดทำ
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริม
การผลิตข้าวคาร์บอนต่ำเพื่อการแข่งขัน
ในระดับสากล

5. วิธีการดำเนินงานวิจัย

1

คัดเลือกประชากรกลุ่มเป้าหมาย
ที่ใช้ในการศึกษา 400 ราย
ได้แก่ พื้นที่ปลูกข้าวในจังหวัดพิจิตร
ชัยนาท และปทุมธานี

2

สำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกษตรกร
แบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างหลัก:
เกษตรกรที่ดำเนินการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำแล้ว
- กลุ่มที่ 2 กลุ่มเปรียบเทียบ:
เกษตรกรที่ยังผลิตข้าวในรูปแบบเดิม

3

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประเด็นที่ทำการศึกษา
และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการ

ผลผลิต (OUTPUT)

- 1 ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ
- 2 ปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมการผลิต
- 3 ทัศนคติอาชีพการทำนาและการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ
- 4 ความต้องการรับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ผลลัพธ์ (OUTCOME)

- 1 ทัศนคติของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำ
- 2 เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การผลิตคาร์บอนต่ำมากขึ้น
- 3 หน่วยงานภาครัฐนำข้อมูลไปกำหนดนโยบายสนับสนุน

7. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

8. เครือข่ายและความร่วมมือ

กรมการข้าว

กรมวิชาการเกษตร

กรมพัฒนาที่ดิน

กรมส่งเสริมการเกษตร

กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์

กลุ่มโรงสีข้าว

รทส.

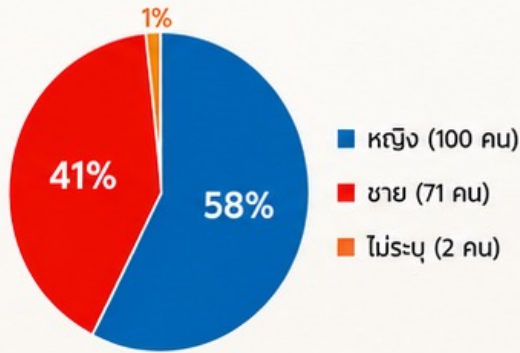
ผลการวิจัยในพื้นที่นำร่องจังหวัดพิจิตร

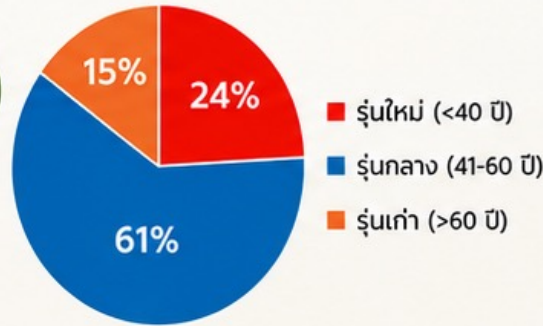
สำรวจแบบสอบถามเกษตรกรชาวนาในพื้นที่จังหวัดพิจิตร
จำนวน **173** ราย ครอบคลุมพื้นที่ **8** อำเภอ

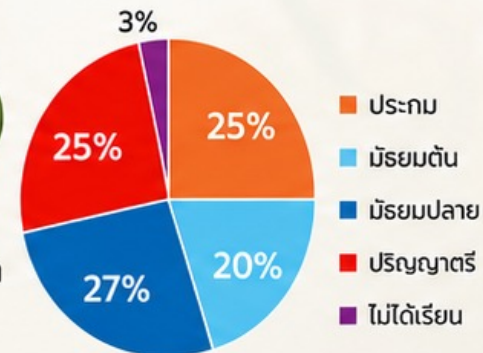
เพศ

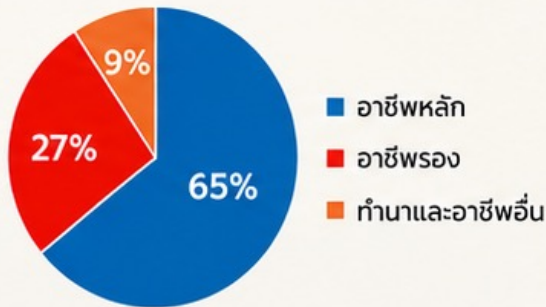
อายุ

ระดับการศึกษา

อาชีพหลัก

ขนาดพื้นที่ทำนา

แสดงข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

ประสบการณ์การปลูกข้าวคาร์บอนต่ำ

ของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดพิจิตร

1. ทำเป็นบางฤดู (64 ราย)

ความเหมาะสม
ของพื้นที่

4.28

ความคุ้มค่า
กว่าแบบเดิม

4.25

ความง่ายในการ
จดบันทึก

4.24

ความกังวล
ไม่มีคนรับซื้อ

4.40

สูงสุด

2. เคยทำแต่หยุดแล้ว (4 ราย)

ความเหมาะสม
ของพื้นที่

4.00

ความคุ้มค่า
กว่าแบบเดิม

3.25

ความง่ายในการ
จดบันทึก

2.33

ต่ำสุด

ความกังวล
ไม่มีคนรับซื้อ

3.00

3. เคยทำและไม่อยากทำอีก (5 ราย)

ความเหมาะสม
ของพื้นที่

3.20

ความคุ้มค่า
กว่าแบบเดิม

3.00

ความง่ายในการ
จดบันทึก

3.60

ความกังวล
ไม่มีคนรับซื้อ

3.40

4. ไม่เคยทำเลย (100 ราย)

ความเหมาะสม
ของพื้นที่

3.07

ต่ำสุด

ความคุ้มค่า
กว่าแบบเดิม

3.35

ความง่ายในการ
จดบันทึก

3.52

ความกังวล
ไม่มีคนรับซื้อ

3.43

สรุปภาพรวม

เกษตรกรกลุ่มที่ 1
เห็นว่าเหมาะสมและกังวล
เรื่องตลาดมากที่สุด

เกษตรกรกลุ่มที่ 2
พบอุปสรรคด้านการบันทึก
มากที่สุด

เกษตรกรกลุ่มที่ 3
เห็นคุณค่าต่ำและไม่อยาก
ทำต่อ

เกษตรกรกลุ่มที่ 4
ยังขาดประสบการณ์
และเห็นความเหมาะสมน้อยที่สุด

อุปสรรคสำคัญที่สุดในการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำ

(เลือกได้ 3 ข้อ)

1		ราคาขายผลผลิต	108 ราย	62.43%		ความผันผวนของราคาข้าว และการไม่มีตลาดรับซื้อ เฉพาะกลุ่มเป็นอุปสรรคอันดับแรก
2		เงินทุน	98 ราย	56.65%		ขาดแคลนทุนสำรองในการปรับเปลี่ยน เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรสมัยใหม่
3		น้ำ	98 ราย	56.65%		ปัญหาน้ำไม่พอหรือควบคุมระบบน้ำไม่ได้ (เนื่องจาก 71.1% อยู่นอกเขตชลประทาน)
4		ความรู้ (วิธีการ/เทคนิคที่ถูกต้อง)	50 ราย	28.90%		ยังขาดทักษะเชิงลึก เช่น เทคนิคเปียกสลับแห้ง หรือการจัดการตอซัง
5		โรงสี (ที่รับซื้อข้าวเปลือก)	48 ราย	27.75%		โรงสีท้องถิ่นยังไม่เปิดรับซื้อข้าวคาร์บอนต่ำ แยกเฉพาะ หรือไม่ให้ราคาที่ต่างกัน
6		สหกรณ์การเกษตร	31 ราย	17.92%		ระบบสหกรณ์ยังขาดบทบาทส่งเสริมเชิงรุก
7		แรงงานคนช่วยทำนา	21 ราย	12.14%		สังคมชาวนาเข้าสู่ภาวะขาดแคลนแรงงานคน

ความต้องการรับการสนับสนุนจากภาครัฐ

(เลือกได้ 3 ข้อ)

จำนวนผู้เลือก
(ราย)

สัดส่วนต่อกลุ่มตัวอย่าง
(ร้อยละ)

1		ตลาด (ที่ขายผลผลิต/ มีคนรับซื้อแน่นอน)		129	74.57%
2		ราคาประกัน (ราคาขั้นต่ำที่รัฐรับรอง)		112	64.74%
3		เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี สำหรับเพาะปลูก		67	38.73%
4		สัญญาทำนาล่วงหน้า แบบตกลงราคา (Contract Farming)		56	32.37%
5		แหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ		42	24.28%
6		เครื่องจักร (รถไถ รถเกี่ยว รถปรับระดับดินเลเซอร์)		40	23.12%
7		Carbon Credit (การสนับสนุนระบบเคลมเงินคาร์บอน)		37	21.39%
8		การจัดอบรมสอนวิธี ที่ถูกต้องหน้างานจริง		35	20.23%
9		เครื่องอบลดความชื้นข้าว		25	14.45%

เกษตรกรต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ โดย 3 อันดับแรก คือ
ตลาดที่มีคนรับซื้อแน่นอน, ราคาประกัน และเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสำหรับเพาะปลูก

การวิเคราะห์คุณลักษณะของเทคโนโลยี และนวัตกรรมการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำ

1

ความได้เปรียบเทียบ

คะแนนเฉลี่ย

3.65

ปานกลาง

ปัจจัยสนับสนุนสำคัญ

- ✓ ช่วยลดต้นทุน
- ✓ คุ่มค่ากว่าการทำนาแบบเดิม
- ✓ ต้นทุนจูงใจเพิ่มขึ้นแบบเดิม

นวัตกรรมนี้ตอบโจทย์
ความต้องการลดต้นทุน
และเพิ่มผลผลิต

2

ความเข้ากันได้
กับบริบทเดิม

คะแนนเฉลี่ย

3.71

ปานกลาง

ปัจจัยสนับสนุนสำคัญ

- ✓ ปรับใช้กับแปลงนาตนเองได้ดี
- ✓ มองว่า “น้ำ” คืออุปสรรคสำคัญ
- ✓ มีแรงงานเพียง 1-2 คนทำนา

เกิดความไม่เข้ากันทาง
กายภาพอย่างรุนแรง
โดยเฉพาะการควบคุมน้ำ

3

ความซับซ้อน
ของเทคโนโลยี

คะแนนเฉลี่ย

3.76

ปานกลาง

ปัจจัยสนับสนุนสำคัญ

- ✓ ปฏิบัติจริงได้ไม่ยุ่งยาก

เทคนิคการทำนาไม่ซับซ้อน
แต่ต้องการตรวจสอบ
เพื่อแลคคาร์บอนเครดิต
มีความซับซ้อนเชิงระบบสูง

4

ความสามารถ
ในการทดลอง

คะแนนเฉลี่ย

3.62

สูง

3.90

สูง

ปัจจัยสนับสนุนสำคัญ

- ✓ ต้องการทดลองปลูกบางส่วน
ก่อนทำทั้งหมด
- ✓ ช่วยให้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้น

เป็นจุดแข็งที่สำคัญในการ
ขับเคลื่อน ชวนาพิจิตร
ยินดีเปิดรับการเรียนรู้

5

ความสามารถ
ในการสังเกตเห็น

คะแนนเฉลี่ย

3.20

ต่ำสุด

3.35

ต่ำสุด

ปัจจัยสนับสนุนสำคัญ

- ✓ เคยเห็นเกษตรกรรายอื่นทำจริง
ในพื้นที่ คะแนนต่ำสุด
- ✓ เคยเห็นผลลัพธ์ที่ได้จากของรายอื่น
คะแนนอยู่ในระดับต่ำ

เป็นคอขวดที่ใหญ่ที่สุด
การยอมรับนวัตกรรมะชา
ลองอย่างมาก

แนวทางการแปลผลคะแนน

คะแนน 1.00 – 2.33
ต่ำสุด

คะแนน 2.34 – 3.66
ปานกลาง

คะแนน 3.67 – 5.00
สูง

ระดับทัศนคติต่ออาชีพและการปลูกข้าวลดโลกร้อน

		คะแนนเฉลี่ย (Mean)	ระดับความคิดเห็น
	1 ภูมิใจที่ได้ประกอบอาชีพชาวนา	4.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	2 อาชีพชาวนายังเป็นอาชีพที่ควรสืบทอดต่อไป	4.39	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	3 หากลูกหลานสนใจ ข้าพเจ้าพร้อมสนับสนุนให้ประกอบอาชีพชาวนา	4.20	เห็นด้วย
	4 หากข้าวคาร์บอนต่ำช่วยเพิ่มรายได้และความมั่นคงข้าพเจ้าพร้อมเป็นต้นแบบ	4.12	เห็นด้วย
	5 กังวลว่าจะไม่มีใครมารับซื้อข้าวที่ปลูกข้าวคาร์บอนต่ำ	3.76	เห็นด้วย
	6 การปลูกข้าวคาร์บอนต่ำช่วยลดต้นทุนการผลิต	3.72	เห็นด้วย
	7 ขั้นตอนการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำยุ่งยากและทำตามยาก	3.42	ปานกลาง
	8 เห็นผลลัพธ์ที่ดีของการปลูกข้าวคาร์บอนต่ำจากเกษตรกรรายอื่น	3.36	ปานกลาง
	9 เคยเห็นเกษตรกรในพื้นที่ปลูกข้าวลดโลกร้อน	3.20	ปานกลาง (ต่ำสุด)

ภาพรวม

ทัศนคติโดยรวม
อยู่ในระดับ
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยแบ่งตามระดับ

	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2 ข้อ
	เห็นด้วย	4 ข้อ
	ปานกลาง	3 ข้อ
	ปานกลาง (ต่ำสุด)	1 ข้อ

ข้อค้นพบสำคัญ

เกษตรกรมีความภาคภูมิใจ
และเห็นคุณค่าของอาชีพชาวนา

การสนับสนุนด้านรายได้และตลาด
เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน

ต้องลดความกังวลเรื่องตลาด
และความยุ่งยากในการปฏิบัติ

ความภูมิใจและการคงอยู่ของอาชีพชาวนา

ประเด็นสำคัญ ที่เกี่ยวกับอาชีพชาวนา		 ระดับ 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	 ระดับ 4 เห็นด้วย	 ระดับ 3 ปานกลาง	 ระดับ 2 ไม่เห็นด้วย	 ระดับ 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เฉลี่ย (คะแนน)
1	 ภูมิใจที่ได้ประกอบอาชีพชาวนา	66.47%	19.60%	11.56%	0.59%	1.78%	4.49
2	 อาชีพชาวนายังเป็นอาชีพที่ควรสืบทอดต่อไป	62.43%	20.23%	13.92%	2.32%	1.73%	4.39
3	 หากลูกหลานสนใจ ข้าพเจ้าพร้อมสนับสนุนให้ประกอบอาชีพชาวนา	52.60%	23.70%	17.92%	2.31%	3.47%	4.20
4	 หากข้าวคาร์บอนต่ำช่วยเพิ่มรายได้และความมั่นคง ข้าพเจ้าพร้อมเป็นต้นแบบ	29.48%	19.09%	27.75%	6.94%	16.75%	3.38

สรุปภาพรวม

เกษตรกรมีความภูมิใจในอาชีพชาวนาและเห็นคุณค่าในการสืบทอดอาชีพในระดับสูง โดยเฉพาะการสนับสนุนจากลูกหลานและแนวทางเพิ่มรายได้ด้วยข้าวคาร์บอนต่ำ

KEY FINDING

เกษตรกร “อยากทำ” แต่ต้อง “อยู่ได้”

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและโครงสร้าง คือเงื่อนไขสำคัญต่อการยอมรับข้าวคาร์บอนต่ำ

74.57%

ต้องการตลาด/
ผู้รับซื้อแน่นอน

64.74%

ต้องการ
ราคาประกันขั้นต่ำ

71.10%

อยู่นอกเขต
ชลประทาน

81.50%

มีหนี้สิน
จากการทำนา

ความภูมิใจในอาชีพ

4.49/5

เห็นว่าอาชีพควรสืบทอด

4.39/5

PARADOX ที่น่าสนใจ

“ ภูมิใจที่จะเป็นชาวนา
แต่ความภูมิใจเพียงอย่างเดียว
ไม่เพียงพอ

ได้รับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ”

ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างสำคัญที่เป็นอุปสรรค

ข้อจำกัดด้านน้ำ
(นอกเขตชลประทาน)

หนี้สินและ
ต้นทุนการผลิตสูง

แรงงานสูงวัย
พึ่งพาแรงงานในครัวเรือน

ภาระการบันทึกข้อมูล
และการตรวจสอบย้อนกลับ

การบูรณาการ: จาก “โครงการ” → “ระบบ”

เชื่อมโยงทุกภาคส่วน ขับเคลื่อน “ข้าวคาร์บอนต่ำ” อย่างยั่งยืน

หน่วยงานสนับสนุนและบูรณาการการทำงาน

“ไม่ควรส่งเสริมข้าวคาร์บอนต่ำแบบแยกส่วน แต่ต้องบริหารทั้ง Value Chain”

จากผลวิจัย → ข้อเสนอเชิงนโยบาย

4 กลไกสำคัญ ขับเคลื่อน “ข้าวคาร์บอนต่ำ” อย่างยั่งยืน

1

MARKET FIRST

สร้างตลาดและราคารับซื้อ
ที่มั่นคงก่อน

- ✓ Contract Farming / สัญญารับซื้อ
- ✓ ผู้รับซื้อแน่นอน ลดความเสี่ยง
- ✓ Premium Price / ราคาพรีเมียม

ลดความเสี่ยง เพิ่มความมั่นใจให้เกษตรกร

2

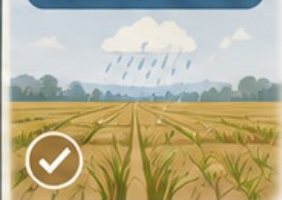
AREA-BASED TECHNOLOGY

เทคโนโลยีเหมาะสมกับพื้นที่
ไม่ใช่สูตรเดียวทุกพื้นที่

ในเขตชลประทาน

นอกเขตชลประทาน

- เน้นการจัดการปุ๋ยอย่างเหมาะสม
- งดการเผาฟาง
- เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ควบคู่กับลดต้นทุน

3

REDUCE FARMER BURDEN

ลดภาระงานและต้นทุน
ให้เกษตรกร

- ✓ Digital Record / Traceability ที่ใช้งานง่าย
- ✓ ลดขั้นตอนเอกสาร ลดต้นทุนและเวลา

ทำงานง่าย ไม่ซับซ้อน เกษตรกรทำได้ต่อเนื่อง

4

SHARE BENEFITS THROUGH THE VALUE CHAIN

แบ่งปันผลประโยชน์ตลอดห่วงโซ่
สร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วน

- ✓ สร้างแรงจูงใจให้โรงสีและเอกชน
รับซื้อข้าวคาร์บอนต่ำ
- ✓ ร่วมลงทุน / ส่วนแบ่งผลประโยชน์
- ✓ ขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์ร่วมกัน

“Market First + Technology ที่เหมาะสม + ลดภาระเกษตรกร + แบ่งปันผลประโยชน์ตลอดห่วงโซ่”
คือกุญแจสำคัญของการขับเคลื่อนข้าวคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

ขอขอบคุณ

Q & A